

ἐν 49, σ. 49–52.

«Περὶ ἰδιαιτέρων συνηθειῶν : "Ὅταν ἀποθάνῃ θᾶτερον μέρος τοῦ ἀνδρογύνου καὶ καταλειφθῶσι πολλὰ ἀνήλικα παιδιὰ, εἴτα δ' ἀποθάνωσι καὶ τὰ παιδιὰ, ὁ Νόμος θέλει, ὅτι νὰ μὴν ἔχει χώραν ἡ τριμοιρία (διότι θανόντος τοῦ ἐνὸς παιδίου, κληρονομοῦσι τὰ λοιπὰ ἀδελφια, καὶ ὁ ζῶν γονεὺς, ὁ πατήρ, ἂν τύχῃ, ἢ ἡ μήτηρ), ἀλλὰ ὁ γονεὺς νὰ κληρονομῇ αὐτά. Ἡ συνήθεια διεφύλαξεν, ὥστε τὸ τρίτον μόνον μέρος νὰ κληρονομῇ ὁ ζῶν γονεὺς, τὸ δ' ἄλλο τρίτον νὰ τὸ κληρονομῶσιν οἱ συγγενεῖς τοῦ ἀποθανόντος καὶ τὸ τρίτον νὰ δίδεται εἰς μνημόσυνα τῶν τεθνεώτων.

Ὁ Νόμος λέγει, ὅτι οἱ ἀμφιθαλεῖς ἀδελφοὶ προτιμοῦνται ἀπὸ τοὺς ἑτεροθαλεῖς ἀδελφούς εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ ἀμφιθαλοῦς ἀδελφοῦ. Ἀλλ' ἡ συνήθεια διεφύλαξε τὸ δικαίωμα καὶ εἰς τοὺς ἑτεροθαλεῖς ἀδελφούς νὰ συμμετέχωσι καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ ἀποθανόντος, οἷον οἱ ἐξ ἐνὸς πατρὸς καὶ μιᾶς μητρὸς ἀδελφοὶ κληρονομοῦσι τὸν ἀποθανόντα ἀδελφόν τους εἰς τὰ μητρικά των πράγματα, χωρὶς νὰ λάβωσι μετοχὴν κληρονομίας οἱ ἐξ ἄλλης μητρὸς γεννηθέντες ἀδελφοί· εἰς δὲ τὰ τοῦ πατρὸς κληρονομοῦσιν ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ οἱ ἐξ ἐνὸς πατρὸς γεννηθέντες ἐξ ἴσου, τ' ἀνάπαλιν δὲ ὅταν εἶναι ἐκ μητρὸς.

Αἱ συνήθειαι αὗται ἐπικρατοῦσι πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν, ἀγράφως».

875

1833. Ἀπάντησις, ἀπὸ 4 Ἰουλίου, Προκριτοδημογερόντων Γαργαλιάνων, Φιλιατρῶν καὶ Κυπαρισσίας, εἰς ἀνωτέρω ἐγκύκλιον, ἐν 49, σ. 58–61.

«... Συνήθειαι διάφοροι : "Ὅταν ἀποθάνῃ πατήρ καὶ ἀφήσῃ τέκνον, ἢ γυνή, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς, ἀποθάνῃ τὸ παιδί, τότε ὁ πατήρ, ἢ ἡ μήτηρ, κληρονομεῖ τὸ τρίτον τῆς περιουσίας τοῦ παιδίου, τὰ δὲ λοιπὰ δύο (τρίτα) μεταβαίνουν εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποθανόντος.

"Ὅταν, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς, ἢ τῆς μητρὸς, ἐν ἀπὸ τὰ τέκνα των εἶναι εἰς ἄλλο μέρος, καὶ οἱ ἀδελφοὶ του καλλιεργοῦν τὴν περιουσίαν τῶν γονέων του, ἔπειτα ἔλθῃ καὶ ὁ ἀπὼν, λαμβάνει ἴσον μερίδιον ἀπὸ τὴν περιουσίαν τῶν γονέων των, ὅσῃν βελτίωσιν καὶ ἂν ἔλαβεν. Ἄν ὅμως ἠγόρασαν οἱ ἀδελφοὶ του, εἰς τὴν ἀπουσίαν του, καὶ ἄλλα κτήματα καὶ ἠῤῥησαν τὴν περιουσίαν, δὲν δύναται νὰ λάβῃ μέρος ἀπὸ τὴν αὔξησιν, ἐκτὸς ἂν, συγκαταθέσει τῶν ἀδελφῶν, καταβάλλῃ καὶ αὐτὸς ὅσα ἐκέρδισεν εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

"Ὅλαι αἱ διαφιλονικήσεις, αἵτινες ἤθελον προκύψει περὶ κληρονομίας, πάντοτε ἐτελείωνε ἢ ὑπόθεσις κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Ἀρμενοπούλου, πρὸ τῆς συστάσεως τῶν δικαστηρίων, ἀκόμη καὶ ἐπὶ Τουρκίας, ἐκτὸς ἂν ἤθελε προσφύγει εἰς τὴν Ἑξουσίαν.

"Ὅταν τις καλλιεργήσῃ κατενὸς τόπον ξένον εἰς ἀπουσίαν του καὶ τὸν ἀποκαταστήσῃ ἀμπέλι ἢ ἐλαιῶνα, τότε ὁ κύριος τοῦ τόπου λαμβάνει τὸ ἥμισυ τοῦ ἐλαιῶνος ἢ ἀμπελῶνος, κλπ. Ἄν κτίσῃ τις εἰς ξένον τόπον σπῆτι ἢ ἐργαστήρι, τότε, ἂν ἀξίζῃ τὸ σπῆτι ἢ τὸ ἐργαστήρι περισσότερα ἀπὸ τὸν τόπον, ἐκτιμεῖται ὁ τόπος καὶ τὸν πληρώνει ὁ οἰκοδομήσας. Εἰ δὲ καὶ ἀξίζει ὁ τόπος περισσότερον, πληρώνει κατ' ἐκτίμησιν τὴν οἰκοδομήν καὶ τὸν οἰκειοποιεῖται.

"Ὅταν τις θέλῃ νὰ πωλήσῃ κτῆμα, ἂν εἶναι οἰκία, ἐπροτιμᾷτο ὁ συμπλιαστής τοῦ συγγενοῦς, εἰ δὲ ἀμπέλι, χωράφι, ἐλαιῶνα κτλ., ἐπροτιμᾷτο ὁ συγγενὴς τοῦ συμπλιαστοῦ. Ὁ δανειστής ποτὲ δὲν ἐπροτιμήθη.

Μέχρι τοῦ 1828, ὅσα κτήματα ἐπωλοῦντο, ἐπωλοῦντο ἄνευ δημοπρασίας, εἰ μὴ μὲ συμφωνίαν ἀπλῆν τοῦ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ. Ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ἕως σήμερον. Τοιαύτη ἐστάθη ἔκπαλαι ἡ συνήθεια».

876

1833. Ἀπάντησις, ἀπὸ 13 Ἀπριλίου, Εἰρηνοδίκου καὶ Δημογερόντων
Κορώνης, εἰς ἄνωτέρω ἐγκύκλιον,
ἐν 49, σ. 56–57.

877

1833. Ἀπάντησις, ἀπὸ 14 Ἀπριλίου, Δημογερόντων Μοθώνης, εἰς
ἄνωτέρω ἐγκύκλιον,
ἐν 49, σ. 55–56.

«... Περὶ δὲ τῆς ἐποχῆς, ἀφ' ἣν ἐπικρατοῦν αἱ συνήθειαι αὗται τοῦ τόπου μας, δὲν ἡμποροῦμεν νὰ πληροφορήσωμεν... καθότι ἐπὶ Τουρκίας αἱ συνήθειαι αὗται δὲν ἦτον εἰς πλήρη ἐνέργειαν, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων, δυστροποῦντες, ἐπρόστρεχαν εἰς τὰ κριτήρια τῶν Τούρκων, τῶν ὁποίων οἱ νόμοι καὶ τὰ ἔθιμα ἦτον πολὺ διαφορετικὰ ἀπὸ τοὺς νόμους τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐπομένως αἱ συνήθειαι αὗται δὲν ἦσαν παρὰ διὰ τοὺς εὐαγώγους καὶ φιλησύχους πολίτας καὶ διὰ τοῦτο ὀλίγον καθεὶς ἐφρόντιζε νὰ ἐνθυμεῖται τὴν ἀρχὴν των...».

878

1833. Ἀπάντησις, ἀπὸ 29 Μαρτίου, Δημογεροντίας ἐπαρχίας Πύργου,
εἰς ἄνωτέρω ἐγκύκλιον,
ἐν 49, σ. 61–62.

879

1833. Ἀπάντησις, ἀπὸ 9 Ἀπριλίου, Προκρίτων χωρίου Φίλια (Καλαβρύτων), εἰς ἄνωτέρω ἐγκύκλιον,
ἐν 49, σ. 70–71.

«... τὸ συνήθειον τοῦ χωρίου μας...

Α'. — Τὰ θηλυκά, ὅταν ὑπανδρεύονται ἀπὸ τὸ σπῆτι, εἴτε ὁ πατέρας εἴτε τὰ ἀδελφία τὰ ὑπάνδρευαν, ὅ τι λάβουν τότε, ἢ σουτὶ ἢ γρόσια, τέλος ἢ κινητὰ ἢ ἀκίνητα, δὲν εἶχαν ἄδειαν νὰ ἔλθουν ὕστερις νὰ ζητήσουν ἐκ τῆς πατρικῆς περιουσίας.

Β'. — Ἄν ἀπέθανε ἄκληρος κανένας ἀδελφὸς ἀπὸ τοὺς ἀρσενικούς, δὲν ἠδύνοντο οἱ ἀδελφάδες διὰ νὰ ἔλθουν ὕστερις νὰ ζητήσουν ἐκ τὸ μερίδιον τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφοῦ, ἀλλὰ κληρονομῆται ἀπὸ τὰ ἀρσενικά ἀδελφία. Καὶ ἂν, κατὰ περίστασιν, πεθάνουν ὅλα τὰ ἀρσενικά ἀδελφία, ἐτότε ἐκληρονομοῦσαν οἱ ἀδελφάδες τὸ μερίδιον ὅλων τῶν ἀρσενικῶν ἀδελφῶν ἐκ τῆς πατρικῆς των κληρονομίας. Ἄν κανένας ἀδελφὸς ἤθελε πεθάνει καὶ δὲν ἄφηκε κληρονομίαν καὶ ἔμενε ἡ γυναῖκα του χήρα καὶ ἂν ἐπανδρευόνταν ὕστερις ἡ γυναῖκα τοῦ ἀποθανόντος, ἐλάμβανε ἀπὸ τὸ μερίδιον τοῦ ἀνδρός της εἰς τὰ ἐπτὰ ἕνα. Καὶ ὅταν δὲν ὑπαν-